

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A F-i Ítéltábla a dr. Tímár István ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a név főosztályvezető jogtanácsos által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen, közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a F-i Bíróság 2008. július 8-én hozott 47.P/T.23.696/2007/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A F-i Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 652.672 (Hatszázötvenkétezer-hatszázhetvenkettő) forintot, és annak 1998. július 1-től 2000. augusztus 31-ig évi 20 %, 2000. szeptember 1-től december 31-ig évi 12 %, 2001. január 1-től 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát, valamint 75.000 (Hetvenötezer) forint perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a F-i Bíróság Gazdasági Hivatala felhívására 121.500 (Százhuszonegyezer-ötszáz) forint előlegezett szakértői költséget.

A kereseti és fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezést helybenhagyja.

Kötelezi az ítéltábla az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 9.600 (Kilencezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes jogelődje, édesapja a TOP karmestere volt, aki az alperesi jogelőddel állt szolgálati jogviszonyban és 1992. február 28. napján töltötte be 55. életévét. A belügyminiszter az 1992. január 29. napján hozott 001/88/1992. számú

határozatával az 1971. évi 10. tvr. (továbbiakban: Tvr.) 5. § (1) bekezdése alapján a szolgálat felső korhatárának elérésével 1992. február 29-i hatállyal nyugállományba helyezte.

A Tvr. 39.§ (1) bekezdése értelmében az e rendelet szerint a nyugellátásra jogosultnak a nyugállományba helyezését követő két hónapra nyugdíj helyett az utolsó havi alapilletményének és rendszeres pótlékának megfelelő összegű illetményt kell kifizetni. A szolgálati nyugdíjat a nyugállományba helyezett illetményének beszüntetését követő naptól kell folyósítani (Tvr. 31. § (4) bekezdése).

A minisztérium Sz.A. és Ny. Sz. (továbbiakban: Szolgálat) az 1992. május 14. napján kelt számú határozatával a szolgálati nyugdíj folyósításának kezdő időpontját 1992. június 1. napjában, a nyugdíj összegét 20.258 forintban határozta meg. A határozat ellen a felperesi jogelőd fellebbezéssel élt, amelyben sérelmezte a nyugdíj folyósításának kezdő időpontját, valamint a 8/1992. (III.31.) OGY. határozattal elrendelt (továbbiakban: OGY határozat) nyugdíjemelésben való részesítését kérte. A Szolgálat a fellebbezést részben alaposnak találta, ezért saját hatáskörben a nyugdíj folyósításának időpontját 1992. május 1. napjára módosította.

A Belügyminisztérium közigazgatási államtitkárának megbízásából a minisztérium SzM. Főosztály vezetője az 1992. augusztus 17. napján hozott határozatával a fellebbezést elutasította és a Szolgálat határozatát hatályában fenntartotta. A kifejtett indokolás szerint a Tvr. 5. §-a előírja, hogy a felső korhatár miatti nyugállományba helyezést annak a hónapnak az utolsó napjával kell elrendelni, amikor a dolgozó az 55. életévét betöltötte. Az adott esetben a szolgálati nyugdíj megállapítása a 22/1971. (VI.21.) Kormány rendelet (továbbiakban: Korm. r.) előírásainak figyelembe vételével történt, amelynek végrehajtására kiadott 20/1981. BM utasítás 2. pontja szerint a hivatásos állomány szolgálati nyugdíjjogosultsága a szolgálati viszonya megszűnésével következik be. A felperesi jogelőd nyugállományba helyezése 1992. február 29-i hatállyal történt, amely napon az egységes jogértelmezés szerint még munkavégzésre volt kötelezett, nyugállományú jogviszonya - az ehhez a státuszhoz járuló jogokkal és kötelezettségekkel - 1992. március 1. napjával nyílt meg. A hivatkozott OGY határozattal elrendelt nyugdíjemelés az 1991. március 1-jét megelőzően megállapított nyugdíjakra vonatkozik, ezért a fellebbező arra nem jogosult.

A felperesi jogelőd pert indított a fellebbezése tárgyában hozott határozat felülvizsgálatára. Érvelése szerint a belügyminiszter 1992. február 29. napjával helyezte nyugállományba, tehát ezen a napon már nyugállományban volt, amelyet a Szolgálat nem jogosult megváltoztatni. Ebből következően az OGY határozat alapján nyugdíjemelésre jogosult. Az alperes a kereset elutasítását kérte, megismételve a másodfokú határozat indokolásában kifejtetteket. A bíróság a 23..... számú ítéletével a minisztérium államtitkárának határozatát akként változtatta meg, hogy a felperesi jogelőd nyugállományi jogviszonya, az ehhez a státuszhoz járuló jogokkal és kötelezettségekkel 1992. február hó 29. napján nyílt

meg, a szolgálati nyugdíjra jogosultság kezdő napja : 1992. február 29. napja. Kötelezte az alperest, hogy a felperes nyugellátását az OGY határozat alkalmazásával új eljárás keretében állapítsa meg. Indokolása szerint a Tvr. a kormánynak adott felhatalmazást, hogy meghatározza a nyugdíj feltételeit, mértékét, folyósításának szabályait, valamint ezzel összefüggő egyéb kérdéseket. A jogalkotásról szóló 1987. évi 11. tvr. 15. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási jogszabály alkotására adott felhatalmazásban meg kell határozni a felhatalmazás jogosultját, tárgyát, kereteit, a felhatalmazás jogosultja jogi szabályozásra másnak további felhatalmazást nem adhat. A Korm. r. végrehajtásra vonatkozó rendelkezése nem értelmezhető úgy, hogy az, az alap jogszabálynak a hivatásos szolgálat felső korhatárának időpontjára és a szolgálati viszony megszűnésének módjára vonatkozó rendelkezéseket megváltoztathatja. A miniszter e tárgykörben utasítást sem adhat, illetve az alap jogszabállyal ellentétes rendelkezései jogszabálysértők. Az alperes fellebbezése folytán a F-i Bíróság végzésével a pert megszüntette és az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. A végzés indokolása szerint a felperes által támadott határozat még azelőtt jogerőre emelkedett, hogy az Alkotmánybíróság közzétette határozatát, amellyel alkotmányellenesnek minősítette, és megsemmisítette a Korm. r. jogorvoslatot kizáró rendelkezését. Ezért az adott ügyben hozott határozat felülvizsgálatára per nem volt indítható.

A felperesi jogelőd az ügyben perújítást kezdeményezett, ennek során utóbb kérelmét megváltoztatva az alperest nyugdíja módosítására, valamint az elmaradt emelések megfizetésére kérte kötelezni. 2003. november 28-án elhunyt, a felperes jogutódjaként perbelépett. Hivatkozott arra, hogy jogelődje perújítási kérelmétől elállt és új igényt terjesztett elő, amelyet ő kártérítési követelésként tart fenn. A bíróság a perújítási kérelmet elutasította és a pert megszüntette, valamint elrendelte a felperes keresetének a perbíróság vagyoni jogi csoportjához való áttételét.

A felperes a jelen perben, módosított keresetében az alperest a Ptk. 649. § (1) bekezdése alapján 652.672 forint kár és annak 1998. július 1-től járó törvényes mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni. Álláspontja szerint jogelődje nyugállományának kezdő időpontja tévesen került meghatározásra, ezért nyugdíjemelésben nem részesült, emiatt kára keletkezett. A nyugdíjat megállapító elsőfokú határozat ellen benyújtott fellebbezést nem az arra jogosult belügyminiszter bírálta el. Követelése a jogelődje haláláig elmaradt nyugdíjemelés összege.

Az eljárás során az alperes személyében több változás következett be, mert a minisztérium megszűnt. A jogutódként elsőként perbevont alperesek elsődlegesen arra hivatkoztak, hogy a felperes keresetét nyugdíj megállapításra vonatkozó határozatra alapítja. A megszűnt minisztérium nyugdíj megállapító szervének jogutódja a 28/2006. (XI.9.) IRM-ÖTM együttes rendelet 20. § (2) bekezdésére is figyelemmel az IRM O.R-kapitányság Ny.O-a. Érdemi védekezésükben a kereset elutasítását kérték, érvelésük szerint a felperesi igény elbírálására a bíróságnak nincs hatásköre, mert arra a Pp. 341. § e) pontja alapján a F-i Munkaügyi Bíróság

lenne illetékes. Mindezek mellett a kereset jogalapja és összecszerűsége tekintetében is alaptalan. A felperesi jogelőd által indított per adatai alapján megállapítható, hogy a nyugdíj-megállapító határozatok nem voltak támadhatók, ezért a bíróság a pert megszüntette. Tény, hogy a minisztérium Sz.Főo-nak 2003. december 8. napján kelt leveléből kitűnően a felperesi jogelőd fellebbezésének elbírálása során jogszabálysértés történt, mert azt nem az arra jogosult miniszter bírálta el. Azt azonban nem lehet megállapítani, hogy ha a fellebbezést a miniszter bírálja el, kár nem keletkezett volna.

Az elsőfokú bíróság - még a minisztérium alperesként való perben állása során hozott ítéletével a keresetet elutasította, mert indokolása szerint a felperesnek nincs keresetösségi joga. A F-i Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A felek költségét személyenként 12.000 forintban, a le nem rótt illetéket 39.100 forintban állapította meg. A kifejtett indokok szerint a kárigény a felperesi jogelőd halálakor a követelése volt, amelyet a felperes mint örökös jogosult érvényesíteni, ezért a perbeli igény érvényesítésére keresetösségi joggal rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság újabb ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 42.000 forint perköltséget, a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket, továbbá a 121.250 forint szakértői költséget az állam viseli. Az ítélet indokolása szerint az alperes hatásköri kifogása nem helytálló, mert a per tárgya közigazgatási jogkörben okozott kárigény, amelynek elbírálására a Pp. 23. § (1) bekezdés b) pontja az irányadó. Mivel a felperesi jogelőd még életében kárigénynak minősülő kérelmet terjesztett elő, a felperes mint jogutódja jogosult volt az általa indított perbe jogutódként belépni, ezáltal jogelődje követelését érvényesíteni.

A Ptk. 349. § (1) bekezdésben írt feltétel teljesült, mert a felperes jogelődje a nyugdíját megállapító határozat ellen a rendelkezésre álló rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette.

A felperes jogellenes magatartásként kérte értékelni azt az alperesi jogelőd által elkövetett jogértelmezési tévedést, miszerint annak ellenére, hogy 1992-ben a február 29 napos volt, a felperesi jogelőd 55. életévét 28-án töltötte be, a nyugellátás kezdetét március 1-jei hatállyal állapította meg. Ez az OGY határozat szerinti nyugdíjmelés alkalmazhatóságát kizárta. Ezen túlmenően a másodfokú határozatot nem a hatáskörrel rendelkező belügyminiszter, hanem arra jogosulatlan személy hozta meg.

A Ptk. 339. § (1) bekezdését figyelembe véve, az elsőfokú bíróság az okozati összefüggést nem látta bizonyítottnak a kár bekövetkezése és aközött, hogy a nyugdíj megállapítási ügyben a másodfokú határozatot arra hatáskörrel nem rendelkező személy hozta. Mindezek mellett az alperesi jogelőd téves jogértelmezése a nyugdíjazás kezdő időpontja tekintetében ugyancsak nem

igazolható. Az 1975. évi II. törvény végrehajtásáról kiadott 89/1990. (V.1.) MT sz. rendelet 82. §-a szerint az öregségi nyugdíjra jogosultság azzal a nappal nyílik meg, amelyen az igénylő az erre jogosító életkort betöltötte, ami nem vitásan a perbeli esetben 1992. február 28. napja volt. A miniszter a felperesi jogelődöt 1992. február 29-i hatállyal helyezte nyugállományba. Az ekkor alkalmazandóminisztérium 7. számú utasítás 25. pontja szerint a felső korhatár miatti nyugállományba helyezést annak a hónapnak az utolsó napjával kell elrendelni, amikor a dolgozó az 55. életévét betöltötte.

Az OGY határozat I/1. a) pontja értelmében az 1992. március 1-je előtti időponttól megállapított saját jogú nyugellátást 13 %-kal, legalább havi 800 forinttal és legfeljebb havi 2000 forinttal kell emelni, az emelést az 1992. január 1-je és március 1-je között megállapított nyugdíjknál a nyugdíjba menetel időpontjától kell számítani. Eszerint az emelés feltétele az 1992. március 1-je előtti nyugdíj megállapítás volt. Ebből következően az alperesi jogellenes magatartás megállapíthatósága szempontjából annak van jelentősége, hogy a felperesi jogelődnek volt-e március 1-je előtt megállapított nyugdíja, illetve azt a jogszabályok helyes értelmezése alapján meg kellett-e állapítani.

A perbeli esetben a Szolgálat a nyugdíjfolyósítás kezdő időpontját először 1992. június 1. napjában, majd ezt módosítva 1992. május 1. napjában állapította meg, tehát a nyugállományba helyezés és a nyugdíj megállapítása időben nem esett egybe, amelynek indoka a köztes időszakra folyósított illetmény volt. Az iratokhoz 21. sorszám alatt csatolt 1992. április 15. napján kelt adatszolgáltató lap a szolgálati jogviszony megszűnését 1992. február 29. napjában jelöli meg - ez nem felel meg a miniszter február 29-i hatállyal való nyugállományba helyező határozatának - míg az illetmény folyósításának beszüntetési napja 1992. április 30. A szolgálati jogviszony megszűnése után folyósított illetmény lényegében nyugdíj volt, ez azonban nem változtat azon a tényen, hogy a felperesi jogelőd részére 1992. március 1-je előtt nyugdíj megállapítás nem történt, ezért a nyugdíjemelés feltétele nem teljesült. Mindezekre tekintettel a felperes sem a jogellenes magatartást, sem pedig a kár bekövetkezését nem bizonyította, ezáltal keresetét el kellett utasítani.

Amennyiben az alperesi jogelőd terhére a téves jogalkalmazás megállapítható lenne, ez sem alapozná meg a kártérítési felelősséget, mert önmagában a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartást nem valósít meg.

A felperes költségmentessége folytán a le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket, valamint az előlegezett szakértői költséget a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a szerint az állam viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes fellebbezett, amelyben kérte, hogy az ítélet tábla azt megváltoztatva módosított keresetének adjon helyt. Kötelezze az alperest 652.672 forint, annak 1998. július 1-től 2000. augusztus 31-ig évi 20 %, 2000 szeptember 1-től december 31-ig évi 12 %, 2001. január 1-től 2004. december 31-ig évi 11 %, 2005. január 1-től a kifizetésig terjedő időre az érintett naptári félévet

megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat mértékével azonos mértékű évi átlagkamata, továbbá 73.000 forint ügyvédi munkadíj és 3000 forint költségátalány (telefon, levelezési-, posta-, fénymásolási költség, parkolási díj) és egyéb költségek megfizetésére.

A felperes álláspontja szerint az elsőfokú ítélet törvénysértő, iratellenes és megalapozatlan. Az alperes mindvégig azzal igazolta a nyugdíjat megállapító határozat megfelelőségét, hogy az 55. életévét 1992. február 28. napján betöltő személyt a következő nappal nyugállományba helyező miniszteri parancs jogszabály szerint úgy alkalmazandó, hogy a február 29-i hatály nem a nap kezdetén, hanem az azt követő napon következik be. Ezt annak ellenére fenntartotta, hogy a felperes hivatkozott a Ptk. 4. § (2) bekezdésében foglaltakra. Az elsőfokú bíróság e rendelkezés figyelmen kívül hagyását menthető jogalkalmazási tévedésnek minősítette, ami a kártérítési felelősség megállapíthatóságát kizárja. Ez törvénysértő, mert a BH 2003.236. számú törvényességi határozat szerint, ha a jogalkalmazó szerv a jogszabály egyértelmű, több értelmezési lehetőséget nem engedő rendelkezését hagyja figyelmen kívül, menthető jogalkalmazási tévedésről nem lehet szó.

Törvénysértő, hogy az elsőfokú bíróság a minisztériumi osztályvezető tanú felperessel azonos álláspontját mellőzte, ugyanakkor azzal ellentétes döntését mégis vallomására hivatkozással hozta meg. Sérelmezi a felperes, hogy az elsőfokú bíróság külön felkérés ellenére nem jegyzőkönyvezte a tanú nyilatkozatát arra vonatkozóan, hogy a nyugdíjemelésre vonatkozó országgyűlési határozatot nem a nyugdíj-megállapító határozat meghozatalának időpontjától, hanem a nyugállományba vonulás időpontjától kezdődően kell figyelembe venni, ugyanis a nyugdíj megállapítására a nyugdíjazáshoz képest mindig ténylegesen később kerül sor. A fegyveres erőknél, testületeknél a nyugdíjba vonulás napját követően két hónapig, jogszabály rendelkezése szerint az előző havi munkabérrel, illetménnyel azonos mértékű, privilegizált nyugdíj jár, ami a tanú vallomása szerint is egyértelműen nyugdíj, amit az elsőfokú bíróság mégis munkabérnek tekintett. Nem vizsgálta továbbá az elsőfokú bíróság, hogy milyen határozatot kellett volna hoznia a miniszternek és jogszerű határozat meghozatala esetén alapos-e a felperes kártérítési igénye.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást teljes körűen megállapította és annak megfelelő, érdemben helyes ítéletet hozott.

A fellebbezés alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállás körében a felperesi jogelőd nyugállományba helyezésére, nyugdíja megállapítására, valamint az ezzel kapcsolatos vitára vonatkozó tényeket, körülményeket helyesen állapította meg, illetve rögzítette. Ezeket azonban nem okszerűen mérlegelte, ezáltal a kereset tárgyában hozott érdemi döntése és annak indokolása megalapozatlan.

Tényként állapította meg, hogy a kártérítési követelés érvényesítésének a Ptk. 349. § (1) bekezdésében írt feltétele teljesült, mert a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőséget igénybe vette. Erre figyelemmel a bíróságnak a továbbiakban azt kellett vizsgálnia, illetve abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az alperes kártérítési felelősségét megalapozó, a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesültek-e. Ezekkel kapcsolatban a hivatkozott magatartás jogellenességét, a kár bekövetkezését, valamint a kár és a jogellenes magatartás közötti okozati összefüggést a felperesnek kellett bizonyítania. Mindezeket vizsgálva az elsőfokú bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes részéről a jogellenes magatartásként megjelölt téves jogértelmezés nem bizonyított, továbbá, ha az esetlegesen megállapítható lenne, az sem alkalmas a kártérítési felelősség megállapítására, mert önmagában a jogszabály eltérő értelmezése jogellenes és felróható magatartásnak nem minősül. Tévedését alapvetően az okozta, hogy nem tulajdonított jelentőséget a miniszter nyugállományba helyezésre vonatkozó határozatának, ezzel kapcsolatos egyes jogszabályi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyta, ami kihatott a kár bekövetkezésének megítélésére is.

A jogellenes magatartás, valamint a kár bekövetkezésének megítélésénél meghatározó jelentőséggel bíró kérdés, hogy a felperesi jogelőd szolgálati viszonya mikor szűnt meg, illetve nyugállománya mely naptól kezdődött, mert azok ugyanazon a napon való együttes fennállása fogalmilag kizárt. Ezekre vonatkozóan a miniszter határozata, valamint a szolgálati jogviszonyra és a nyugállományra vonatkozó jogszabályi rendelkezések tartalma alapján vonható le megalapozott következtetés.

A Tvr. a szolgálati viszony megszűnésére vonatkozóan az 5. § (1) bekezdésében úgy rendelkezik, hogy a hivatásos szolgálat felső korhatára a betöltött ötvenötödik életév. A 7. § (1) bekezdése szerint - az elbocsátáson kívül - a szolgálati viszony nyugállományba helyezéssel szűnik meg. Ebből következően nyugállományba helyezés esetén a szolgálati jogviszony megszüntetése külön intézkedést nem igényel, mert az, az adott jogszabályi rendelkezés folytán a nyugállományba helyezéssel automatikusan megszűnik.

A kereset alapjául szolgáló magatartás jogellenességének megítélése szempontjából kiemeli az ítéletábra, hogy a felperesi jogelőd nyugállományba helyezésének joga a miniszter hatáskörébe tartozott, amelynek tárgyában határozattal rendelkezett. A Korm. r. 29. § (1) bekezdése szerint az e rendelet alapján járó nyugellátásokat az illetékes miniszter által kijelölt szerv hivatalból, illetve kérelemre állapítja meg. Ebből következően az adott esetben a Szolgálatnak arra volt hatásköre, illetve az képezte feladatát, hogy a miniszter határozata, valamint a jogszabályi rendelkezések alapján az adott személy nyugellátását megállapítsa.

Jogi értelemben a hatályosság kezdete az az időpont, amikor a jogügyletből, jogi aktusból eredő jogkövetkezmények, jogok és kötelezettségek megnyílnak. A perbeli esetben a belügyminiszter határozatával a Tvr. 5. § (1) bekezdése alapján a felperesi jogelődöt „a szolgálat felső korhatárának elérésével” helyezte nyugállományba. A jogelőd a felső korhatárt 1992. február 28. napján „elérte”, mert 55. életévét ezen a napon töltötte be. Mindezekre tekintettel a miniszter határozatából egyértelműen következik, hogy a felperesi jogelőd nyugállományba helyezésének hatálya, ezáltal nyugállományi jogviszonya a hivatásos szolgálat felső korhatárát elérő napot követően, 1992. február 29. napján kezdődött. Erre tekintettel hivatásos szolgálati viszonya a nyugállományba helyezéssel a szolgálati viszony felső korhatárának betöltéséig, azaz 1992. február 28. napjáig tartott.

Kiemeli az ítéletábra, hogy a felperesi jogelőd nyugállományba helyezésével kapcsolatos döntés a miniszter hatáskörébe tartozott, ezért a nyugállományi jogviszony a miniszteri határozatnak megfelelően keletkezett. A Szolgálat feladata a miniszter erre vonatkozó határozatának megfelelő végrehajtása, azaz a szolgálati nyugdíj megállapítása volt. Ebből következően a Szolgálat nem volt jogosult a miniszter határozatát a nyugállományba helyezés időpontja tekintetében felülbírálni, a nyugdíj megállapítása során attól eltérően rendelkezni. A perbeli adatok alapján bizonyított, hogy a Szolgálat jogellenes magatartást tanúsított, mert hatáskörét túllépve a miniszter határozatától eltérően a felperesi jogelődöt 1992. március 1. napjától kezdődő hatállyal tekintette nyugellátásra jogosultnak és nyugdíja összegét is ennek megfelelően állapította meg. A Szolgálat magatartása nem téves jogértelmezés, hanem hatásköri túllépés, ami kirívóan jogsértő. A kár bekövetkezése, valamint a kár és az adott jogellenes magatartás közötti okozati összefüggés is bizonyított. A OGY határozat 1. és 2. pontjában foglaltak szerint az 1992. március 1. napja előtt nyugdíjban lévők részesültek nyugdíjemelésben, amit az 1992. január 1-je és március 1-je közötti nyugdíjazás esetén a nyugdíjba menetel időpontjától kell számítani. Mivel a Szolgálat a felperesi jogelőd nyugállományi jogviszonyának kezdetét jogellenesen, a miniszter határozatától eltérően 1992. március 1. napjában határozta meg, ezért a OGY határozat alapján nyugdíjemelésben sem részesülhetett, amelyből következően kára keletkezett. A kár a OGY határozat alapján járó nyugdíjemelés, amelytől azonban a felperesi jogelőd elesett.

Ugyancsak jogellenes a államtitkár határozata a felperesi jogelőd fellebbezése tárgyában. Annak indokolása a Tvr. 5. § -ának olyan előírására hivatkozik, amelyet az adott jogszabály ténylegesen nem tartalmazott. Mindezek mellett a fellebbezést elbíráló szerint a felperesi jogelőd szolgálati viszonyának megszüntetésére, valamint nyugállományba helyezésére is 1992. február 29-i hatállyal került sor, ezért az utóbbi rendelkezést úgy értelmezte, hogy az adott napon a dolgozó még illetménnyel ellátott, aktív állományú volt, ezáltal nyugállománya az azt követő napon, március 1-jével nyílt meg. Ez több körülményre tekintettel megalapozatlan. A perben adat arra vonatkozóan nem merült fel, hogy a felperesi jogelőd szolgálati viszonyát külön megszüntették volna. Ebből következően a perben a nyugállományba helyezés alapjául kizárólag a miniszter

határozata áll rendelkezésre, ami pedig egyértelműen és kifejezetten nyugállományba helyezésről rendelkezik 1992. február 29. hatállyal. Ebből következően a fellebbezést elbíráló személy is figyelmen kívül hagyta, illetve jogellenesen eltérően értelmezte a miniszter nyugállományba való helyezésére vonatkozó határozatát.

A perbeli esetben az alperesi jogelőd jogellenes magatartása a tekintetben is megállapítható, hogy a Szolgálat határozata ellen benyújtott fellebbezést a Korm. r. 29. § (2) bekezdésének előírásával szemben nem az arra hatáskörrel rendelkező miniszter bírálta el. Ezt egyértelműen alátámasztotta az alperesi jogelőd 2004. január 22. napján érkezett észrevételének melléklete. Ebben a Minisztérium SzFőo-a közölte, hogy a perbeli nyugdíj megállapítás időpontjában a 37/1991. (BK.25.BM utasítással kiadott) Szervezési és Működési Szabályzat volt hatályban, ami nem tartalmazott a másodfokú jogkör gyakorlása tekintetében hatásköri átruházást. Erre tekintettel a nyugdíjügyben a másodfokú határozatot a miniszternek kellett volna meghoznia, akadályoztatása esetén pedig az ügyben jogszerűen az őt helyettesítő államtitkár határozhatott volna. Erre tekintettel, az, hogy a fellebbezést nem az arra jogosult bírálta el, jogsértő, tehát egyértelműen jogellenes. Ennek ellenére e jogellenes magatartás és a kár bekövetkezése közötti összefüggés nem állapítható meg, a kár ugyanis nem azért következett be, mert a felperesi jogelőd fellebbezését arra jogosulatlan személy bírálta el. Ezzel kapcsolatban alaptalan a felperes hivatkozása, miszerint a bíróságnak ezt annak alapján kellene megítélnie, hogy a fellebbezést elbírálva a miniszter milyen határozatot hozott volna. Ez utóbb nem ítéltető meg, így abból következtetés sem vonható le az okozati összefüggés fennállására.

A kifejtettek alapján az egyéb jogellenes magatartások tekintetében a Ptk. 339. § (1) bekezdésében meghatározott, a kártérítési felelősséget megalapozó feltételek teljesülése bizonyított. A kár összege az eljárás során beszerzett aggálytalan szakértői vélemény alapján igazolt. Ezért az ítéltő tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint megváltoztatta és kötelezte az alperest a szakértő által megállapított 652.672 forint kár, valamint annak késedelmi kamata megfizetésére. Mivel az alperes pervesztes lett az ítéltő tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt a felperes javára az elsőfokú perköltség megfizetésére, ami a pertárgy értéke figyelembevételével, mérlegeléssel megállapított ügyvédi munkadíj. Az alperes a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint köteles megfizetni továbbá a az államnak az eljárás során előlegezett szakértői költséget. Mivel az alperes illetékmentes, az ítéltő tábla az elsőfokú ítéletnek a kereseti és fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezését helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban az alperes pervesztes lett, ezért az ítéltő tábla a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte őt a másodfokú perköltség megfizetésére, ami a felperes képviselőjével felmerült, mérlegeléssel megállapított - áfát is tartalmazó - ügyvédi munkadíj. A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illetéket, ugyancsak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § -a alapján az állam viseli.

....., 2009. február 19.

Fermanné dr. Polák Zita s.k.,
a tanács elnöke

Dr. Hegedűs Mária s.k.,
előadó bíró

. Baloginé dr. Faiszt Judit s.k.
bíró

A kiadmány hiteléül: